

prof. RNDr. **Petr Baldrian**, Ph.D.

PŘEDSEDA

Praha 17. června 2024

č. j.: 63150/2024/GAČR/PAK

Vážení členové předsednictva,

Grantová agentura České republiky (dále jen „GA ČR“) obdržela stanovisko Rady pro výzkum, vývoj a inovace k Návrhu skupiny grantových projektů „Návratové granty“ ze dne 31. května 2024. Vážíme si kladného stanoviska Rady i Komise pro hodnocení výsledků a ukončených programů (dále jen „KHV“) k předkládanému návrhu i všech připomínek, které jsme do materiálu zapracovali.

Návrh vypořádání připomínek Rady a KHV k materiálu Vám zasíláme níže v tabulce, vysvětlení k připomínce Rady č. 7 je pro přehlednost uvedeno v textu pod tabulkou. Přílohou tohoto dopisu Vám dále zasíláme materiál „Návrh skupiny grantových projektů Návratové granty“ a návrh usnesení vlády k Návrhu skupiny grantových projektů Návratové granty po zapracování připomínek.

Připomínka	Vypořádání
Připomínky KHV	
Návrh programu předpokládá udělení přibližně 25 grantů každý rok při očekávané úspěšnosti kolem 20 %. Není jasné, z jakých dat tento odhad vychází, jelikož analýza absorpční kapacity cílové skupiny zřejmě nebyla provedena. Jisté odhady je možné stanovit na základě dotazníkového šetření uvedeného v Příloze II, kterého se účastnilo zhruba 100 respondentů, ale toto nelze považovat za analýzu absorpční kapacity cílové skupiny.	Akceptováno, materiál doplněn v čl. 7 na str. 3.
V rámci navrhovaného systému hodnocení programu lze ocenit snahu měřit dopad přímo na následné zaměstnávání úspěšných řešitelů projektů, ale není stanovena hodnota, kterou poskytovatel považuje za limitní pro úspěšný program. Uvádí se pouze, že bude sledován počet řešitelů/řešitelek, kteří do jednoho roku po skončení projektu získali úvazek alespoň 0.5 ve vědecké instituci. Rovněž není zřejmé, zda jde o úvazek na dobu neurčitou nebo se bude počítat i úvazek limitovaný např. na dobu jednoho roku. Totéž platí pro další sledované parametry jako je například získávání dalších grantů úspěšných řešitelů – co bude považováno za úspěch z hlediska dopadů programu? Taktéž by (a zejména u tohoto typu programu) bylo vhodné v rámci zhodnocení výsledků programu provést srovnání mezi úspěšnými a neúspěšnými žadateli/žadatelkami.	Akceptováno, materiál upraven v čl. 20 na str. 15 a 16.
V rámci analýzy rizik by bylo vhodné rozpracovat problém potenciálního překryvu s plánovaným programem v rámci OP JAK. Jak bude řešen případný překryv s tímto programem,	Akceptováno, materiál doplněn v čl. 14 na str. 11.

případně s jinými programy s podobným zaměřením od jiných poskytovatelů?	
<p>V části 9 návrh programu uvádí, že „K termínu zahájení řešení projektu nesmí mít žadatel/žadatelka na všech vědeckých a akademických institucích součet všech úvazků vyšší než 0,2 (do této výše úvazku se nezapočítává pracovní úvazek sjednaný před nástupem na mateřskou/rodičovskou dovolenou nebo který trvá v průběhu mateřské/rodičovské dovolené)“ Důvod tohoto omezení není zřejmý a v materiálu není nijak vysvětlen. Není zřejmé, proč u tohoto programu nestačí obecné pravidlo, že žadatel/žadatelka nesmí mít na grantech GAČR celkový úvazek vyšší než 1.0. Jelikož by tento program měl být otevřen co největšímu počtu žadatelek/žadatelů, kteří se vrací po kariérní přestávce, podobná omezení by měla být v návrhu programu minimalizována, ideálně zcela eliminována.</p> <p>Předpoklad, že řešitel bude pracovat výhradně na projektu získaném v rámci tohoto programu, může být také pro některé potenciální žadatele limitující, jelikož například pro zaměstnance AV toto neumožňuje zapojení do výuky na VŠ.</p>	Akceptováno, materiál upraven v čl. 9 na str. 6.
V části 17 je na str. 13 uvedeno, že „do druhého kola smí postoupit >50% projektů“. Zřejmě je zde myšleno <50% projektů.	Text „do druhého kola smí postoupit >50% projektů“ byl vypuštěn, počet projektů postupujících do další fáze hodnocení bude řešen flexibilně v navazujících materiálech.
Připomínky Rady pro výzkum, vývoj a inovace	
<p>1. Připomínka k návrhu Usnesení: Rada žádá doplnit do návrhu usnesení požadavek na předložení průběžného vyhodnocení skupiny grantových projektů Návrátové granty Radě pro výzkum, vývoj a inovace, např. v této podobě:</p> <p>Vláda</p> <p>I. schvaluje skupinu grantových projektů Návrátové granty, uvedenou v části III materiálu s tím, že financování programu bude zajištěno podle možností státního rozpočtu;</p> <p>II. ukládá předsedovi Grantové agentury České republiky</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zajišťovat realizaci skupiny grantových projektů Návrátové granty podle bodu I tohoto usnesení; 2. předložit Radě pro výzkum, vývoj a inovace průběžné vyhodnocení skupiny grantových projektů Návrátové granty v termínu stanoveném po ukončení prvních třech veřejných soutěží, nejpozději však do pěti let od vyhlášení první veřejné soutěže. 	Akceptováno, usnesení doplněno.
2. Připomínka k financování: V návrhu nové skupiny grantových projektů je uvažováno s počátkem financování od roku 2026. Ve	Akceptováno a vysvětleno.

<p>stávajícím střednědobém výhledu (dále jen „SDV“) výdajů na rok 2026 (schváleném Usnesením vlády ze dne 27. září 2023 č. 703 k návrhu zákona o SR ČR na rok 2024 a střednědobého výhledu SR ČR na léta 2025 a 2026), není pro tento nový typ projektů prostor. Rada ve svém aktuálně zpracovávaném návrhu výdajů na VaVal na roky 2025-2027 navrhuje pro tuto skupinu grantových projektů alokovat v roce 2026 celkem 80 mil. Kč nad rámec stávajícího SDV (původní požadavek GA ČR z ledna 2024 byl na rok 2026 ve výši 100 mil. Kč nad rámec stávajícího SDV), stejně tak pro rok 2027.</p> <p>Poskytovatel v materiálu v bodě „7. Celkové výdaje....“ nicméně uvádí, že:</p> <p><i>„Navržené výdaje státního rozpočtu musí být zabezpečeny v souladu s limity celkových výdajů na podporu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací schválených vládou na příslušná období bez zvýšených nároků na státní rozpočet. Prostředky na tuto skupinu grantových projektů budou poskytovány ve schválené výši.“</i></p> <p>V materiálu je dále současně uvedeno:</p> <p><i>„V případě, že by zákonem stanovené výdaje nebyly schváleny v této výši, tak by GA ČR Veřejnou soutěž vyhlásila pouze do výše schválených prostředků.“</i></p> <p>Rada žádá o upřesnění informace, jak má chápat výše uvedenou poznámku, že navržené výdaje musí být zabezpečeny bez zvýšených nároků na státní rozpočet, a zda tak poskytovatel žádá o zajištění financování nové skupiny grantových projektů nad rámec schváleného limitu účelové podpory GA ČR na rok 2026, nebo počítá se zajištěním financování v rámci schválených výdajů státního rozpočtu na VaVal.</p> <p>Rada upozorňuje, že existuje riziko, že její finální návrh na navýšení výdajů ve střednědobém horizontu nebude vládou schválen. Rada současně upozorňuje, že schválení nové skupiny grantových projektů vládou neznamena automaticky nárok na její finanční zajištění ze státního rozpočtu v navržených objemech. Financování bude zajištěno dle možností státního rozpočtu.</p>	<p>Materiál byl upraven v čl. 7 na str. 2 a 3.</p> <p>Vzhledem k současné výši SDV je GA ČR nucena žádat o zajištění financování nové skupiny grantových projektů nad rámec schváleného usnesením vlády č. 772 ze dne 27. 9. 2023 limitu účelové podpory GA ČR na rok 2024 a SDV na roky 2025 až 2026.</p>
<p>3. Připomínka k době trvání programu: Rada žádá o úpravu doby trvání programu na dobu určitou, a to v souladu s běžnou praxí u obdobných programů účelové podpory.</p>	<p>Akceptováno, materiál upraven v čl. 5 na str. 1 a 2.</p>
<p>4. Připomínka k rozpočtu programu: Rada žádá o vysvětlení, co je myšleno formulací „...s ohledem na skutečnost naléhavého zájmu.“ na str. 3.</p>	<p>Akceptováno materiál upraven v čl. 7 na str. 3.</p>
<p>5. Připomínka k rozpočtu programu: Rada žádá o odstranění celého odstavce „Odhadované náklady v institucionálních prostředcích na Návrátové granty“ na str. 3, jelikož je dané</p>	<p>Akceptováno, text v čl. 7 na str. 3 byl vypuštěn.</p>

otázkou tvorby rozpočtu na VaVal, nikoli znění programu účelové podpory.	
<p>6. Připomínka k hodnocení výsledků projektů: Rada žádá o vysvětlení, jak se případné nesplnění níže uvedeného kritéria na straně 14 v kapitole „19. Hodnocení výsledků projektů (ex post)“ projeví v hodnocení projektu, jelikož tím může být ovlivněna absorpční kapacita.</p> <p><i>GA ČR hodnotí závěrečnou zprávu a postup při řešení grantového projektu podle těchto hlavních kritérií:</i></p> <p>...</p> <p>- <i>zda byla poskytnuta pracovní příležitost ve vědě pro řešitele/řešitelku bezprostředně po kariérní přestávce a umožněno znovu „nastartovat“ jeho/její kariéru a její další rozvoj, tj. zda řešitel do roku po skončení řešení projektu získá úvazek ve výši minimálně 0,5 na vědecké či akademické instituci a/nebo další projekt, jehož součástí je jeho mzda;</i></p> <p>...</p>	<p>Text v čl. 19 na str. 14 „- <i>zda byla poskytnuta pracovní příležitost ve vědě pro řešitele/řešitelku bezprostředně po kariérní přestávce a umožněno znovu „nastartovat“ jeho/její kariéru a její další rozvoj, tj. zda řešitel do roku po skončení řešení projektu získá úvazek ve výši minimálně 0,5 na vědecké či akademické instituci a/nebo další projekt, jehož součástí je jeho mzda;</i>“ byl, coby kritérium hodnocení jednotlivých projektů, vypuštěn.</p>

Vysvětlení k připomínce č. 7. Připomínka k přenosu grantového projektu: Rada žádá o bližší vysvětlení zákonného souladu se zákonem 130/2002 Sb. u institutu přenosu grantového projektu popsaného v kapitole 8. Příjemci podpory a možnost jejich změny:

Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací) (dále jen „zákon o podpoře VaVal“) byl koncipován na pomezí práva veřejného a soukromého a v případech, které tento zákon přímo neupravuje, odkazuje na použití ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „občanský zákoník“), konkrétně v § 9 odst. 3 – *Nestanoví-li tento zákon jinak, řídí se smlouva o poskytnutí podpory ustanoveními občanského zákoníku;* § 14 odst. 3 – *Při porušení závazků ze smlouvy o poskytnutí podpory se postupuje podle příslušných smluvních ujednání a podle občanského zákoníku;* § 17 odst. 1 – *Nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se na veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích ustanovení občanského zákoníku.*

Zákon o podpoře VaVal možnost přenosu grantového projektu, tj. změny příjemce výslovně neupravuje. Neobsahuje-li zákon o podpoře VaVal výslovnou úpravu týkající se změny příjemce, je tedy nutné při posouzení této otázky vycházet z ustanovení občanského zákoníku. Občanský zákoník upravuje možnost postoupení smlouvy v ustanovení § 1895 a násl. Změnu v osobě příjemce podpory je tedy obecně možné uskutečnit za podmínek stanovených občanským zákoníkem pro postoupení smlouvy.

GA ČR se v otázce přípustnosti změny příjemce obrátila na Úřad vlády České republiky, gestora zákona č. 130/2002 Sb., a obdržela od něj souhlasné stanovisko ze dne 9. března 2017.

V tomto stanovisku Úřad vlády ČR uvádí, že je obecně přípustné, aby došlo ke změně osoby příjemce podpory na základě postoupení smlouvy o poskytnutí podpory. Tento postup je však mj. podmíněn tím, že změna příjemce nesmí vést ke vzniku situace, v níž pokud by se nový příjemce zúčastnil již samotné veřejné soutěže, měla by jeho účast vliv na obsah smlouvy (např. v tom směru, že by smlouva nebyla vůbec uzavřena pro nezpůsobilost uchazeče). K postoupení smlouvy lze přistoupit pouze tehdy, pokud:

- nový příjemce splňuje zákonné požadavky na způsobilost uchazeče, a
- byly-li předmětem hodnocení projektů též aspekty související s osobou uchazeče a nikoli projektu samotného (např. schopnost uchazeče řešit grantový projekt s ohledem na jeho technické a institucionální zázemí), pak nový příjemce musí v hodnocených aspektech

dosahovat takové úrovně, aby jeho účast ve veřejné soutěži neměla negativní vliv na pořadí projektů.

Úřad vlády České republiky ve svém stanovisku na podporu institutu přenosu grantového projektu dále uvádí, že: „Při posuzování otázky přípustnosti změny v osobě příjemce podpory, lze u smluv o poskytnutí podpory uzavřených na základě veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích postupovat analogicky dle ustanovení § 222 zákona o zadávání veřejných zakázek. Důvodem této analogické aplikace je skutečnost, že zadávací řízení je další rovnocennou metodou pro udělení účelové podpory a otázka změny v osobě příjemce je v tomto procesním režimu (na rozdíl od veřejné soutěže) výslovně upravena zákonem.“

Možnost změny příjemce v souladu s výše uvedenými podmínkami je již zavedenou praxí, je takto zakotvena v řadě skupin grantových projektů GA ČR schváleným usnesením vlády (např. Grantové projekty excelence v základním výzkumu EXPRO, Mezinárodní grantové projekty hodnocené na principu Lead Agency (LA granty), Grantové projekty JUNIOR STAR, Grantové projekty POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP) a před schválením vládou nebyla napadena ani v mezirezortním připomínkovém řízení.

V připravovaném návrhu zákona o výzkumu, vývoji, inovacích a transferu znalostí a o změně některých zákonů (zákon o výzkumu, vývoji, inovacích a transferu znalostí) je již přenositelnost projektu výslovně umožněna a jsou upraveny její bližší podmínky.

S pozdravem

Rada pro výzkum, vývoj a inovace

K rukám předsednictva Rady pro výzkum, vývoj a inovace

Úřad vlády ČR

Nábřeží Edvarda Beneše 4

118 01 Praha 1

Přílohy:

- Materiál „Návrh skupiny grantových projektů Návrátové granty“ se zpracovanými připomínkami KHV a RVVI
- Návrh usnesení vlády k Návrhu skupiny grantových projektů Návrátové granty se zpracovanými připomínkami RVVI